

Eendagsexcursie Zaltbommel 27 maart 1982

Huub van Melick

Gelokt door schitterend voorjaarsweer verzamelden zich rond 35 deelnemers bij het Station Zaltbommel voor de eerste excursie in 1982. Na enig overleg werd rond half elf koers gezet naar Hurwenen. Vlakbij de steenfabriek aan de Waal viel ons oog op een oude, beschaduwde bakstenen muur. Bryologisch best interessant: *Eurhynchium speciosum*, *Fissidens pusillus* var. *tenuifolius* beide met kapsels en fraai ontwikkelde *Gyroweisia tenuis*. Op weg naar kribben in de Waal ging men plat op een open stuk licht zavelige grond. *Barbula* spp., *Pottia truncata*, *Bryum gemmiferum*, *B. barnesii* en *Alolina spec.* verhoogden zichtbaar het enthousiasme. Een aantal deelnemers had inmiddels een krib te pakken. Aanvankelijk gewone soorten als *Schistidium rivulare*, *Leskea polycarpa*, *Rhynchostegium riparioides* en *Didymodon trifarius*. Terwijl een aantal excursiegangers de lunch nuttigden werden de volhouders beloond met de vondst van *Fissidens crassipes*, schitterende pollen *Barbula vinealis*, terwijl bovendien nog *Cinclidotus danubicus* boven water werd gehaald.

De grienden bij Waardenburg, die tijdens de voorjaarsexcursie in 1975 ook werden bezocht, waren 's middags ons excursiedoel. De toegang werd beperkt door de hoge waterstand terwijl het zoeken naar mos werd belemmerd door een dichte sliblaag waarmee vrijwel alle wilgen bedekt waren. Toch nog leuke vondsten: *Scleropodium caespitans*, *Homalia trichomanoides* en *Radula complanata*. Stenen en kribben langs de Waal waren goed voor o.m. drie *Orthotrichum* soorten: *O. diaphanum*, *O. anomalum* en *O. cupulatum*. Het talud aan de westkant van de weg over de Waal t.h.v. de grienden leverde o.a. *Fissidens incurvus* en kapselende *Rhynchostegium megapolitanum* op. Verder nog *Phascum cuspidatum* en *Weisia*

longifolia!

Terwijl een deel het voor gezien hield en huiswaarts keerde bezochten de overblijvers het kleibos om kasteel Klingelenburg bij Neerijnen. Een fraai bos, rijk aan fanerogamen en bryofyten. Van de laatste o.m.: *Thamnobryum alopecurum*, *Eurhynchium striatum*, *E. pumilum*, *Fissidens taxifolius*, *F. bryoides*, *F. exilis* en *Herzogiella seligeri*. Vermeldenswaard is nog de vondst van *Eurhynchium schleicheri*, waarschijnlijk de eerste keer dat deze soort in het Fluviatische district wordt aangetroffen. Al met al een geslaagde excursie waarbij 80 verschillende soorten werden verzameld.

Determinaties werden ingestuurd door:

Jo Bekker, Rienk-Jan Bijlsma, Ad Bouman, Gerard Dirkse, Lucie Freese-Woudenberg, Huub van Melick en Frits Muller.

Bezochte locaties

1. Beschut, oud bakstenen muurtje vlakbij steenfabriek in Hurwenen. hok 39.53.51.
2. Ruderaal terreintje in Hurweense uiterwaarden bij steenfabriek (lichte zavel). hok 39.53.51.
3. Waal ter hoogte van Hurweense uiterwaarden; krib hok 39.53.51.
4. Talud westkant weg over de Waal bij Waardenburg. hok 39.52.42.
5. Grienden bij Waardenburg aan de westkant van de weg over de Waal. hok 39.52.41.
6. Zomerkade Waal ten zuiden van Waardenburg. hok 39.52.52.
7. Neerijnen, kleibos om kasteel Klingelenburg en wilgen langs dijk ten zuiden van het bos. hok 39.52.33/43.

Soortenlijst: f = met kapsels. De namen zijn, tenzij anders vermeld volgens de Beknopte Flora van Nederlandse Blad- en Levermossen (Margandant & During 1982).

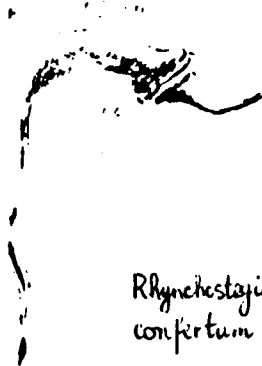
Musci

<i>Aloina spec.</i>	2
<i>Amblystegium riparium</i> (Hedw.) Schimp	2f, 5f
<i>Amblystegium serpens</i>	1f, 2f, 5f, 6f, 7f
<i>Anisothecium schreberianum</i>	3, 6, 7f
<i>A. staphylinum</i>	2,
<i>Anomodon viticulosus</i>	7
<i>Atrichum undulatum</i>	2f, 7f
<i>Aulacomnium androgynum</i>	7
<i>Barbula convoluta</i>	1, 2, 5
<i>B. fallax</i>	2
<i>B. sinuosa</i>	3
<i>B. unguiculata</i>	1, 2f, 4f, 7
<i>B. vinealis</i>	1, 3, 7
<i>Brachythecium albicans</i>	1
<i>B. populeum</i>	1, 6
<i>B. rutabulum</i>	1f, 4f, 7f
<i>B. salebrosum</i>	4, 7
<i>B. velutinum</i>	7
<i>Bryum argenteum</i>	1, 2f, 3
<i>B. barnesii</i>	2
<i>B. bicolor</i>	2f
<i>B. capillare</i>	1, 6, 7
<i>B. gemmiferum</i>	2
<i>B. rubens</i> Mitt.	4
<i>Ceratodon purpureus</i>	1f, 6, 7
<i>Cinclidotus danubicus</i> Schiffn. & Baumg.	3
<i>C. fontinaloides</i>	3
<i>Cratoneuron filicinum</i>	7
<i>Dicranella heteromalla</i>	2
<i>Dicranoweisia cirrata</i>	7
<i>Didymodon rigidulus</i>	3
<i>D. tophaceus</i>	3
<i>D. trifarius</i>	1, 3, 7
<i>Eurhynchium hians</i>	1, 4, 7
<i>E. praelongum</i>	1, 4, 7
<i>E. pusillum</i> (Wils.) Schimp.	7
<i>E. schleicheri</i>	7 A.T.
<i>E. speciosum</i>	1f
<i>E. striatum</i>	7
<i>Fissidens bryoides</i>	7f
<i>F. crassipes</i>	3f
<i>F. exilis</i>	7f
<i>F. incurvus</i>	4f
<i>Fiss pusillus</i> (Wils.) Milde var. <i>tenuifolius</i> Boul.	1f
<i>F. taxifolius</i>	4, 7
<i>Punaria hygrometrica</i>	1, 2f, 7
<i>Grimmia pulvinata</i>	1f, 2f, 5f
<i>Gyroweisia tenuis</i>	1
<i>Herzogiella seligeri</i>	7
<i>Homalia trichomanoides</i>	5, 7
<i>Homalothecium sericeum</i>	1, 5, 7
<i>Hypnum cupressiforme</i>	1, 7f
<i>Isothecium myosuroides</i>	7
<i>Leskea polycarpa</i>	1f, 3f, 5, 6, 7
<i>Knium hornum</i>	7
<i>Neckera complanata</i>	5

<i>Orthotrichum anomalum</i>	6f
<i>O. cupulatum</i>	6f
<i>O. diaphanum</i>	6
<i>Phascum cuspidatum</i>	1f, 3f, 4f
<i>Physcomitrium pyriforme</i>	2f
<i>Plagiothecium sylvaticum</i>	7
<i>Pottia truncata</i>	2f
<i>Pseudoscleropodium purum</i>	4
<i>Rhynchostegium confertum</i>	1f, 3, 4, 6, 7
<i>R. megapolitanum</i>	4
<i>R. murale</i>	6
<i>R. riparioides</i> (Hedw.) C. Jens	3
<i>Rhytiadelphus squarrosus</i>	1
<i>Schistidium apocarpum</i> (Hedw.) B&S	3f
<i>S. rivulare</i> (Brid.) Podp.	3f
<i>Scleropodium caespitans</i>	5, 7
<i>Thamnobryum alopecurum</i>	7
<i>Thuidium tamariscinum</i>	7
<i>Tortula muralis</i>	1f, 6f, 7f
<i>Weisia longifolia</i> Mitt	4f

Hepaticae

<i>Lophocolea heterophylla</i>	1, 7
<i>Marchantia polymorpha</i>	2f
<i>Radula complanata</i>	5, 7

*Rhynchostegium
confertum*